

տանք հոսնաե *Vigouroux*-ի ֆրանսերէն թարգմանութիւնն ալ, պարզելու համար իմաստը այդ պարբերութեան:

« On y suspendra toute gloire de la maison de son père, les divers genres de vases, tout vase le plus petit, depuis les vases cratères jusqu'à tout instrument de musique ».

Կը թուի թէ պարզուած է այլեւս մեզի իմաստը ազակոյժ բառին: Ազակոյժ կը նշանակէ ուրեմն երաժշտական գործիք, որ անօթի ձեւ ունի: Հոս մեր խնդրէն դուրս է Ս. Գրքի զանազան օրինակներուն, գոր առիթ ունեցանք յիշելու, այսինքն Եօթնամանից, Աղիբրսանդրեան օրինակի, Վուլկաթայի տարբերութիւններուն լուծումը: Մեր նպատակն էր հասկնալ միայն իմաստը Ազակոյժ բառին, որ ինչպէս կը տեսնուի, Մխիթար Աբրահամը քով ճշգրտութեն զրուած է, մինչդեռ ՆՆԲ կը գոհանայ պարզապէս բացատրելով անոր նշանակութիւնը սա բառերով. « աման հեղուիւթից »: Ու նաեւ նոյն տեղը տպագրական վրիպումով՝ ունի ԿԲ. 24, փոխանակ ԽԲ. 24, վասնզի ԿԲ. զլիւտն մէջ այդ բառը գոյութիւն չունի:

Մխիթար Աբրահամը Ս. Գրքի ուսումնասիրութեամբ զբաղած, ու մանաւանդ Աստուածաշունչի հրատարակութեան նուիրուած աշխատանքերու շրջանին, յաճախ առիթ ունեցած է օգտագործելու Եօթնլեզուեան Աստուածաշունչը: Այս պարագան հաւանաբար նպաստած է իրեն նոյն իսկ բառերու ստուգութեան և իմաստներու ճշտումին: Ատոր կը պարտի ազակոյժ բառին ալ ճշգրիտ բացատրութեան առաւելութիւնը իր Բառարանին մէջ:

Խնդրական է ԱԳՈՒՅԱՆԵՄ բայը, որուն իմաստն է ըստ ՀՀԲ-ի ծածկել, պահել: Մի գուցէ քաղոցանեմն է որ սխալ ընթերցումով եղած է քաղոցանեմ կամ քաղոցանեմ: ՆՆԲ չունի զայն. իրեն համար

անստոյգ բառ է և արդարացուած չէ Նախնեաց գործերէն՝ որ և է վկայութեամբ: ՀՀԲ չի տար ոչ մէկ ապացոյց: Չէ կարելի այդ բառը կապել իր արմատով Լագուրիւն-ի հետ, որ յունարէն *λαγυρεια*-ի հայացումն է, և կը նշանակէ հեղուութիւն, թուլութիւն, պագշտութիւն, բոլորովին տարբեր ըլլալով անոնք իրենց նշանակութեան մէջ:

Կը մնայ ստուգարանութեան հարցը ԱՍՁԱՆԻ բառին, որ միայն Մխիթար Աբրահամը Հայկազեանին մէջ մուտք ունեցած է:

ԱՍՁԱՆԻ ըստ ՀՀԲ-ի կը նշանակէ փոքրիկ կենդանի մը որ շատ զազանաբարոյ է, և որմէ բոլոր միւս զազանները կը վախնան, նոյնիսկ առիւծը: Ռոշքեան, ՆՆԲ, Գ. Փէշտիմալճեան, Երեմեան կամ ուրիշ բառարաններ կ'անդրադառնան զայն: Աճառեան չի յիշատակեր ուրիշ ազգեր, բայց եթէ մի միայն Մխիթար Աբրահամը Հայկազեանը:

Ուսկից գտած է ուրեմն զայն Մխիթար Աբրահամը: Եւ ինչո՞ւ վկայութեամբ մ'ալ չի հաստատեր անոր իմաստը:

Կը գտնեմ Աճառեանի Թաւեւուածին մէջ ԱՍՁԱՆԻ-ի դիմաց Գիրք Առաքինութեանց-էն (553 ա) մէջբերում մը:

« Առիւծն... երկնչի ի փոքր կենդանոյ ումննէ, որ կոչի ԱՍՁԱՆԻ, յորոյ զազանութենէ ոչ ոք կենդանի է անհոգ »:

Լագուրի-ի մագոտ մտրթը կը սատկեցնէ առիւծն ալ. այս իմաստով է վախը առիւծին այդ փոքրիկ կենդանիէն:

Ե՛րբ և ո՞վ հայացուցած է « Գիրք Առաքինութեանց »ը: Սա լատիներէնէ թարգմանուած է հայերէնի թ.Գ. դարուն և հրատարակուած է Վենետիկ Մխիթար Աբրահամի, 1721-ին: Թ.Գ. դարը Միաբանող եղբարց դարն էր, լատին լեզուի ազդեցութիւններու շրջանը, երբ մտքերը դարձած սկզբնական իմաստասիրութեան և աստուածաբանութեան նիւթերուն և ա-